MARMARA ÜNİVERSİTESİ
ATATÜRK EĞİTİM FAKÜLTESİ
MARMARA UNIVERSITY
ATATÜRK FACULTY of EDUCATION

1. ULUSLARARASI OKUL ÖNCESİ EĞİTİM KONGRESİ
1st INTERNATIONAL PRE-SCHOOL EDUCATION CONFERENCE

I. CİLT
I. VOLUME

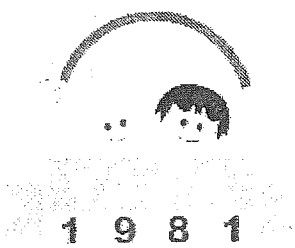
YA-PA
1981

I. ULUSLARARASI
OKUL ÖNCESİ EĞİTİM KONGRESİ

BİLDİRİ KİTABI

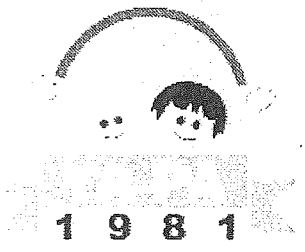
I. CİLT

Yayıma Hazırlayanlar:
Oya RAMAZAN - Kadriye EFE - Gülçin GÜVEN

1 9 8 1

Ofset Hazırlık : YA-PA A. Ş.
Film-Montaj : Mat Grafik
Basıldığı Yer : Melisa Matbaacılık - İstanbul
Baskı Yıl : 2006

YA-PA YAYIN PAZARLAMA SANAYİ VE TİC. A. Ş.
Ankara Cad. Nu. 89 Cağaloğlu / İSTANBUL
tlf: 0(212) 511 86 36-513 90 65-513 91 65-513 77 29-511 48 63
belgeç: 0(212) 513 77 61
www. ya-pa.com.tr e-mail: ya-pa@ya-pa.com.tr

İÇİNDEKİLER

Konferanslar

1. Brain science-new insights, understandings, and applications
   Kay. M. ALBRECHT 9
2. Three preschool studies: The legacy of David Weikart
   Lawrance J. SCHWEINHART 17
3. Reflections on Bank Street: A model rooted on progressive education
   Susana DAVİLA 25
4. Reggio Emillia approach in early childhood education
   Mara DAVOLI 31
5. Sahile vuran bütün deniz yıldızlarına kucak açan örnek bir il: Siirt / Siirt: The model city that embraces all stranded starfish
   Ebru AKTAN KEREM 37

Sözlü Bildiriler

6. Proje yaklaşımının okul öncesi dönem çocuklarının sosyal gelişimlerine ve öğrenme stillerine etkisinin incelenmesi / Effect of project approach on preschool children's social development and learning styles
   Elçin ÇAKAR, Elif ÜSTÜN 44
7. Eğitim yazılımlarında kullanılan farklı geri bildirim stratejilerinin 5-7 yaş grubu çocukların öğrenimi üzerine etkisi / The effect of the feedback strategies used in the educational softwares on the 5 to 7 year old children' learning
   Nesrin ÖZDENER, Yeliz YILDIRIM 52
8. Okul öncesi dönemdeki çocukların kişilerarası ilişkilerini geliştirmeye yönelik hazırlanmış sosyal beceri eğitimi programının değerlendirilmesi / The evaluation of social ability education program which is developed to improve the interpersonal relations within the preschool period children
   Müge YUKAY 78
9. İletişim becerileri eğitim programının okul öncesi dönem çocuklarının iletişim becerı düzeylerine etkisi / The effect of "Communication Skills Education Program" on communication skills level of preschool children
   Hatice ERGİN 90
10. Quality in different US early childhood education programs
    Arif YILMAZ, Mehmet BULDU 105
11. Çok düşük doğum ağırlıklı prematüre bebeklerin gelişimine ev merkezli erken eğitim programlarının etkisinin incelenmesi / Evaluation of the effect of home based early intervention programmes on the developmet of very low birth weight premature infants
    Tuğba BAÇ KARAASLAN, Servet BAL 119

12. Aile çocuk eğitim programının aile yapısı, işleyişi ve kaygı düzeyine etkisinin incelenmesi / The effects of family-child education program on the family structure, functionality and anxiety level 140
Esra ÖMEROĞLU, Zeynep KURTULMUŞ, Şehnaz YAYLA
13. İlköğretim birinci sınıf öğrencilerinin kendi kendini yönetme davranışlarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi / Examination of the self-management behaviors of first grade primary pupils according to different variables
Semra CANTEKİNLER, Figen GÜLEŞ 154
14. Anasınıfı öğrencilerine toplama çıkarma becerilerinin kazandırılmasında kubaşık öğrenme yönteminin uygulanması / Application of cooperative learning method on acquiring addition and subtraction skills of preschool students
Perihan DİNÇ ARTUT, Kamuran GÖZÜBATIK TARIM 166
15. Fen deneylerinin okul öncesi ve ilköğretim I. kademe öğrencileriyle yaratıcı düşünmeye yönelik uygulanması / The using of science experiments with creative thinking
Fatma ÖNEN, Ayla GÜRDAL 186
16. Okul öncesinde örnek olaya dayalı problem çözme ile ilgili bir araştırma / A research on a case study based on resolving problem in preschool period
Fatma ŞAHİN, Mehtap YILDIRIM 201
17. Çoklu zeka kuramına dayanan okuma yazmaya hazırlık programının 6 yaş çocuklarının okula hazırlık bulunuşluk düzeyine etkilerinin incelenmesi / A study of the effect of an emergent literacy program based on Multiple Intelligences Theory on school readiness at kindergarten level
Müzeyyen SEVİNÇ, Dirim BAYHAN 211
18. Sözel ve sözel olmayan öğretmen dönütlerinin okul öncesi çocuklarının beceri gelişimi üzerine etkisi / Influence of verbal and nonverbal teacher feedback on development skills of preschool children
Cem BİROL 222
19. 2000'li yıllarda okul öncesi eğitim sorunlarına genel bir bakış: Türkiye örneği / An overview of the problems of the preschool education in the 2000's: Turkey as a typical example
Ebru AKTAN KEREM, Dilfiruz CÖMERT 227
20. Okul öncesi eğitim kurumları denetim etkinliklerinde çok boyutlu denetsel etkililik modeline ilişkin denetçi, yönetici ve öğretmenlerin algı ve beklentileri / The perceptions and expectations of the teachers, administrators and supervisors about the multi dimensional supervisory effectiveness model (MDSEM) in the supervision activities of the preschool education centers
Ayla OKTAY, Turan ÇAKIR 236
21. Çocuklara vatandaşlık bilincini kazandırmada okul öncesi eğitimin rolü / The role of preschool education in attaining children's awareness of citizenship
Şefik YAŞAR 251
22. 'The best for children'. Building a quality early childhood care and education system in Ireland: The story so far
H. SCHÖNFELD 258

23. Purdue İlköğretim Çocukları Problem Çözme Envanteri (PEPSI): Geçerliği ve güvenirliği / Purdue Elementary Problem Solving Inventory (PEPSI): Validity and reliability
Yasemin AYDOĞAN, Esra ÖMEROĞLU 262
24. Okul öncesi eğitim kurumlarındaki sınıf yönetimi uygulamalarının 360° performans geri bildirim yoluyla değerlendirilmesi / Evaluation of classroom managment applications through 360° performance feedback in the preschool education instutitions
Şaduman KAPUSUZOĞLU 268
25. Torrance Yaratıcı Düşünme Testi Form A Türkçe versiyonu anaokulu yaş düzeyi / Torrance Tests Of Creative Thinking (Form A) nursery age level Turkish version
Esra ASLAN 284
26. He Karere: Indigenous voices in assessment
Mera PENEHIRA 296
27. Altı yaş çocukları için Marmara Sosyal Duygusal Uyum Ölçeğinin (MASDU) Geçerlilik ve Güvenirlik Çalışması / The reliability and validity of Marmara Scale of Social and Emotional Adaptation
Alev ÖNDER, Yıldız GÜVEN, Müzeyyen SEVİNÇ, Oktay AYDIN, Gülden UYANIK BALAT, Birsen PALUT, Hülya BİLGİN, Saime ÇAĞLAK, Esin DİBEK 303
28. İlk Çocukluk Dönemi Kişilik Envanteri (ESPQ) nin Türkiye Koşullarına uygun dilsel eşdeğerlilik, geçerlilik, güvenirlik ve norm çalışması / The language equivalence, validity, reliability and norm studies of Early Childhood Personality Questionnaire (ESPQ) according to Turkey's conditions
Canan SAVRAN, Tuğba DEMİRÖZ 318
29. Marmara İlköğretime Hazır Oluş Ölçeğinin geliştirilmesi ve standardizasyonu / Development and standardization of Marmara School Readiness Inventory
Ayla OKTAY, Özgül POLAT UNUTKAN 336
30. Çocukların psikososyal gelişim becerilerine okul öncesi eğitimin katkısı: Anne-baba görüşleri / The role of preschool education in the psyshosocial development of preschool children: Parent's opinion
Oya RAMAZAN, Ozana URAL, Gülçin GÜVEN 353
31. Bilişsel Değerlendirme Sistemi (CAS): Beş yaş çocukları üzerinde geçerlik, güvenirlik ve norm çalışması / Reliability, validity and norm studies of Cognitive Assessment System (CAS) on Turkish children who are 5 years of age
Tamer ERGİN 361
32. Mekansal Algı Ölçeğinin güvenirlik ve geçerlik Çalışması / The reliability and validity studies of Spatial Perception Scale
Yıldız GÜVEN, Figen TIĞCI 375
33. 1. ve 2. sınıf öğrencilerinin matematik yeteneklerinin okul öncesi eğitim alıp almama ve kurumda veya aile yanında kalma durumlarına göre karşılaştırılması / The effects of getting preschool education and living with families on mathematics abilities of grade 1 and 2 children
Yıldız GÜVEN, Gülden UYANIK BALAT 384

34. İlköğretim birinci sınıf öğretmenlerinin okul öncesi eğitim kurumlarına devam etmiş öğrencilerle etmemiş öğrencilerin ilköğretime hazır bulunuşluklarına ilişkin görüşlerinin incelenmesi / An examination of the 1st grade teachers' opinion about the differences on school readness between the 1st graders who received preschool education and others
Mehmet İNAN, Murat AŞICI, Coşkun KÜÇÜKTEPE, Süleyman TIRAŞ, Özgür ŞİMSEK, Bülent ÖZDEN 398
35. Anasınıfı öğretmenlerinin kendilerinin ve aday öğretmenlerinin görüşlerine göre dönüşümcü liderlik düzeylerinin incelenmesi / An investigation for the transformational leadership levels of preschool teachers with respect to the opinions of themselves and candidate preschool teachers
Ercan YILMAZ, Erdal HAMARTA, Mehmet Engin DENİZ 410
36. Ankara il merkezinde farklı sosyo-ekonomik ve kültürel ortamlarda yetişen ve ilköğretim okuluna yeni başlayan çocukların okul olgunluğunun incelenmesi / A research on the children who are just starting to primary school and living in different social-economic and cultural environments in city center of Ankara
Meziyet ARI, Hale GONCA 420
37. 5-6 yaş çocuklarının akıl yürütme yeteneği ile sezgisel düşünme yetenekleri arasındaki ilişki / Relationship between intuitional mathematics ability and fluency of reasoning of preschool children
Yıldız GÜVEN, Oktay AYDIN 430
38. Okul öncesi eğitim alma durumlarına göre çocukların psikososyal gelişim, öz bakım becerileri ve aile içi davranışlarının karşılaştırılması / A comparison of children phsyco-social development level, self-care abilities and behaviors in family according to preschool education
Orhan ÇINAR, Yavuz HATUNOĞLU, Aşkım HATUNOĞLU, Erdoğan BÜYÜKKASAP ... 438
39. Bolu il merkezinde anasınıfına devam eden altı yaş grubu çocukların günlük yaşam olaylarındaki bazı matematiksel kavramlarla ilgili beceri düzeylerinin incelenmesi / The analysis of the children at age of 6 grade of primary schools in central Bolu according to some conceptual mathematical skills in daily life events
Nilgün METİN, Elif DAĞLIOĞLU 443
40. 4-6 yaş grubu çocuklarında oyuncak tercihlerini etkileyen faktörlerin incelenmesi / The examination of the factors influencing the toy preference of 4-6 years children
Necla TUZCUOĞLU, Gülçin GÜVEN, Kadriye EFE 455
41. 3-6 yaş grubu çocuklarda geometrik düşüncenin gelişimi / The development of geometrical thinking in 3 to 6 years old children group
Yaşare AKTAŞ ARNAS, Durmuş ASLAN 475
42. Anaokuluna devam eden 4-6 yaş grubundaki çocuklarda geçiş nesnesi bağlanmasının incelenmesi / A study on transitional object attachment in children between 4 and 6 ages
Şebnem KURT, Servet BAL, Reha ALPAR 495

ÇOCUKLARIN PSİKOSOSYAL GELİŞİM BECERİLERİNE OKUL ÖNCESİ EĞİTİMİN KATKISI: ANNE-BABA GÖRÜŞLERİ*

Oya RAMAZAN, Ozana URAL, Gülçin GÜVEN**

ÖZET: Bu çalışma; anne babaların okul öncesi eğitime verdikleri önemi ve okul öncesi eğitim hakkındaki görüşlerini anlamak amacıyla yapılmıştır.

Çalışmada bu amacı gerçekleştirmek üzere araştırmacılar tarafından "Okul Öncesi Eğitime Verilen Önem" ölçeği geliştirilmiştir. Çocukları ilköğretim okulu anasınıfına devam eden toplam 337 anne ve babadan (267 anne, 70 baba) oluşan bir örneklem grubuna uygulanan ölçeğin geçerlilik ve güvenilirlik çalışması yapılmıştır. Ölçeğin psikometrik ölçümleri sonunda alfa güvenirlik katsayısı .93 olarak bulunmuştur. Yapılan faktör analizi sonunda 7 faktör belirlenmiştir. Bu faktörler ölçek geliştirilirken belirlenen günlük yaşam becerileri, alışkanlıkları, kuralları, bilişsel ve devinimsel olgunluk kazanma ve geliştirme boyutlarına karşılık gelmiştir ve bu sonuç geçerlilik kanıtı olarak kabul edilmiştir. Ayrıca örneklemin demografik özellikleri hakkında da (cinsiyet, yaş, öğrenim durum, iş durumu, eşin iş durumu okul öncesi eğitim ile ilgili bir eğitim/kurs alıp almadığı, çocuğunun okul öncesi eğitim kurumuna gitme süresi ve çocuğunun bir okul öncesi eğitim kurumuna gitmeden önce kim tarafından bakıldığı) hazırlanan bir kişisel bilgi formu ile bilgi toplanmıştır.

Çalışma sonuçları; eğitim düzeyi yüksek olan anne-babalar ile konuyla ilgili bir kurs/eğitim alan anne babaların okul öncesi eğitim hakkında olumlu görüş belirttiklerini göstermektedir.

ABSTRACT: This study has been conducted to find out about the importance of pre-school education for parents and their opinions about it. "The Importance of Preschool Education" Scale has been developed by researchers.

The scale has been tested for validity and reliability and hes been applied to 337 parents (267 mothers, 70 fathers) whose children have preschool education. A questionnaire about the demographical characteristics (sex, age, education, occupational status, occupational status of spouse, whether he/she has been taken a course about preschool education, the duration of the preschool education of the child, the person who has taken care of child before preschool education) has also been applied. The psychometric measurements of the scale have revealed Cronbach alpha reliability coefficient of .93. Seven factors have been specified by factoral analysis. These factors correspond to factors such as daily skills, habits, rules, cognitive and motor development specified during the development of the scale. This result has been accepted as an evidence of validity. The results of the study reveal those parents with higher education (highschool and university) and parents who have been taken course about preschool education evaluate preschool education positively.

PROBLEM

Okul öncesi dönem çocuklarının okul öncesi eğitim kurumunda eğitim almasının gerekli olduğu eğitimciler tarafından kabul edilmektedir. Eğitimciler gerekçelerini genel olarak çocukların bilişsel ve psikososyal becerilerini kurumda geliştirmek üzerine oturtmaktadırlar.

---

* Bu araştırma Marmara Üniversitesi, MEB ve UNICEF işbirliğiyle yapılan "Okul Öncesi Eğitiminde İlköğretime Geçiş" projesinin bir parçasıdır.

** Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi, İlköğretim Bölümü Okul Öncesi Öğretmenliği

Aile, çocuğun bilişsel ve psikososyal becerilerini kazanmasına önem verse de, bu becerilerin gelişmesi için çocuğun akranlarıyla bir okul öncesi eğitim kurumunda eğitim alması gereklidir. İlköğretim kurumuna başlamadan önce en az bir yıl okul öncesi eğitim almanın çocukların gelişimine katkıda bulunacağını söyleyen eğitimciler ülkemizde iki temel engelle karşılaşmaktadır.

1. Okul öncesi eğitimin zorunlu olmaması
2. Okul öncesi eğitim çağındaki çocukların evde anneleriyle yetişmesinin daha iyi olduğu hakkındaki genel kanaat

Yaygın halk kitlelerinin bu genel kanıya sahip olma sebeplerine baktığımızda, annelerin çoğunun bir meslek/iş sahibi olmamalarının ve yeterli sayıda okul öncesi eğitim kurumunun bulunmamasının etkili olduğu görülmektedir. Okul öncesi eğitim kurumlarının yaygınlaştırılması çabaları sürdürülürken, ailenin katkı ve desteğini de almak gereklidir. Örneğin, ilköğretim çağındaki bazı kız çocuklarının okula gidememe sebepleri arasında anne-babalarının görüşleri ve "eğitime verdikleri önem" bulunmaktadır. Okul öncesi eğitime ailelerin verdikleri önemi ve ailelerin okul öncesi eğitim hakkındaki görüşlerini anlamak okul öncesi eğitimin yaygınlaştırılmasına katkıda bulunacaktır.

AMAÇ

Bu çalışma; okul öncesi eğitim çağında çocuğu olan anne-babaların çocuklarının yaşlarına uygun gelişim özellik ve becerilerine okul öncesi eğitim kurumunun ve/veya evde bakımın (anne, bakıcı veya bir aile büyüğü tarafından bakım) katkıları konusundaki görüşlerini ve ailelerin okul öncesi eğitime verdikleri önemi belirlemeyi amaçlamıştır. Bu amaç doğrultusunda şu sorulara yanıt aranmıştır:

1. Örneklemin demografik özellikleri nelerdir?
2. Araştırmacılar tarafından geliştirilen "Okul Öncesi Eğitime Verilen Önem Ölçeği" geçerli ve güvenilir midir?
3. Örneklemin demografik özellikleri ile okul öncesi eğitimin çocuklarının gelişimine katkısı konusundaki görüşleri arasında fark var mıdır?

ÖRNEKLEM

Araştırmanın örneklemini İstanbul'daki ilköğretim okullarının anasınıflarına devam eden çocukların tesadüfi yöntemle seçilen anne ve babaları (267 anne, 70 baba, toplam 337) oluşturmuştur.

VERİ TOPLAMA ARAÇLARI

Örneklem grubuna iki farklı veri toplama aracı araştırmacılar tarafından uygulanmıştır.

1- Kişisel Bilgi Formu: Örneklem grubunun demografik özellikleri (cinsiyet, yaş, öğrenim durumu, eşin öğrenim durumu, iş durumu, eşin iş durumu, okul öncesi

eğitim ile ilgili bir eğitim/kurs alıp almadığı, çocuğunun okul öncesi eğitim kurumuna gitme süresi ve çocuğunun bir okul öncesi eğitim kurumuna gitmeden önce kim tarafından bakıldığı) ile ilgili 9 sorudan oluşmaktadır.

2- Okul Öncesi Eğitime Verilen Önem Ölçeği (OÖEVÖ): Araştırmacılar tarafından 28 maddelik bir ölçek geliştirilmiştir. Anne-babaların ölçek sorularına iki seçenekten birini işaretleyerek yanıt vermeleri istenmiştir. Ölçeğin geçerlilik ve güvenilirlik çalışması yapılmıştır.

BULGULAR

Bu bölüm, amaçlarda yer alan sorulara göre gruplandırılarak yazılmıştır.

Örneklemin Demografik Özellikleri ile İlgili Bulgular

- Örneklem, 17-47 yaş aralığında olup, en yüksek dağılım (%70) 29-40 yaş arasındadır.
- Örneklemin öğrenim durumuna bakıldığında oldukça yüksek bir öğrenim düzeyine (% 46.7'si lise mezunu, % 27.2'si üniversite mezunu) sahip oldukları görülmektedir. İlkokul mezunu olanların oranı (% 11.5) en düşüktür. Eşlerin öğrenim durumunun da (% 39'u lise mezunu, % 33'ü üniversite mezunu) aynı şekilde yüksek olduğu görülmektedir.
- Örneklemin iş durumuna göre dağılımında, çalışan kadınların (% 51.8) çalışmayan (% 47.3) kadınlara oranla daha çok olduğu dikkati çekmektedir. Çalışan kadınların % 10'u öğretmen, psikiyatr, doktor gibi mesleklere sahiptir. Çalışan erkekler (% 83.7) arasında ise yukarıda sayılan mesleklerden birini yapanların oranı % 4.4'dür. Okul öncesi eğitimle ilgili daha bilgili olabilecekleri düşünülerek, örnekleme, çalışıp çalışmadıkları sorulurken, konuyla ilgili olduğu düşünülen bu işleri yapıp yapmadıkları da sorulmuştur.
- Örnekleme, okul öncesi eğitim konusunda herhangi bir eğitim/kurs alıp, almadığı da sorulmuştur. Büyük çoğunluğun (% 77.5) daha önce bir eğitim veya kurs almadığı, ancak % 22'sinin aldığı belirlenmiştir.
- Örneklem grubuna çocuklarının anasınıfından önce bir okul öncesi eğitim kurumuna gidip gitmediği sorulmuş ve çocukların %71 gibi büyük bir oranının okul öncesi eğitimle ilk defa anasınıfında tanıştığı ortaya çıkmıştır. Daha önce bir okul öncesi eğitim kurumuna 2 sene devam eden çocukların oranı % 14.5, 2 seneden fazla olanların oranı % 8.6 olarak bulunmuştur.
- Örnekleme, çocuklarına anasınıfına başlamadan önce kimin, nerede baktığı da sorulmuştur. Örneklemin yarısı (% 52.7) evde annenin baktığını belirtirken, bunu evde aile büyüklerinden biri baktı (% 11) ve aile büyüklerinden biri ile anne baktı (% 9.5) yanıtları takip etmektedir.

Okul Öncesi Eğgitime Verilen Önem Ölçeğinin Geçerlilik ve Güvenilirlik Çalışması ile İlgili Bulgular

Ölçeğin alfa güvenirlik katsayısı .93 olarak bulunmuştur.

Yapılan faktör analizinde 7 faktör belirlenmiştir. Bu faktörler şunlardır:

Faktör 1: Bu faktörü oluşturan 4 madde, anne-babaların günlük yaşamda çocuklarının edinmesini istedikleri alışkanlıklara (düzenli yeme içme, düzenli uyku, kararında TV izleme gibi) verdikleri önemi işaret etmektedir. Bu nedenle bu faktöre "Düzenli Alışkanlıklar Edinmeye Verilen Önem" adı verilmiştir.

Faktör 2: Bu faktörde 5 madde bulunmaktadır. Faktörün genel teması çocuklarının edinmelerini istedikleri olgunluk düzeyiyle ilgili düşünceler olarak görülmektedir. Olumsuz davranış sonuçlarına katlanma ve okul olgunluğunu kazanmaya yönelik görüşlere verilen önemi içeren bu faktöre "Olgunluk Kazanma" denilmiştir.

Faktör 3: Üç maddeden oluşan bu faktör küçük ve büyük devinim becerisi kazanmaya anne-babaların verdikleri önemi göstermektedir ve "Devinim Becerileri Geliştirme" olarak adlandırılmıştır.

Faktör 4: Bu faktörde 7 madde bulunmaktadır ve anne-babaların çocuklarının kendi başlarına günlük yaşam becerilerini kazanmalarına verdikleri önemi göstermektedir. Bu faktöre "Günlük Yaşam Becerileri" denilmiştir.

Faktör 5: İki maddeden oluşan bu faktör sosyal beceri kazanmayla ilgilidir ve "Sosyal Beceri Geliştirme" olarak adlandırılmıştır.

Faktör 6: İki madde içeren bu faktörde anne-babaların çocuklarının duygusal (öfke kontrolü, öğrenmeye hevesli olma gibi) denetim becerilerinin gelişimine verdikleri önem teması görülmektedir. Bunun için faktöre "Duygusal Denetim Becerileri Geliştirme" denilmiştir.

Faktör 7: Bu faktör 5 maddeden oluşmaktadır. Anne-babaların çocuklarının onlara öğretilen kurallara uyma becerilerini kazanmalarına verdikleri önemi gösteren bu faktöre "Kurallara Uymaya Verilen Önem" adı verilmiştir.

Ölçek geliştirilirken günlük yaşam becerileri, alışkanlıkları, kuralları, bilişsel ve devinimsel olgunluk kazanma ve geliştirme boyutları belirlenmiştir. Yapılan faktör analizinde ortaya çıkan 7 faktörün belirlenen boyutlara karşılık gelmesi geçerlik kanıtı olarak kabul edilmiştir.

Örneklemin Demografik Özelliklerine Göre Okul Öncesi Eğitimin Çocuklarına Katkısı Konusundaki Görüşleri ile İlgili Bulgular

Örneklemin ölçeğe verdiği yanıtlar arasında demografik özelliklere (cinsiyet, yaş, öğrenim durumu, iş durumu, daha önce okul öncesi eğitimle ilgili bir eğitim/kurs alma durumu, çocukların daha önce gittikleri okul öncesi eğitim süresi, çocuğa daha önce bakan kişi) göre fark olup olmadığına bakılmıştır.

- Yaş ve cinsiyet değişkenleri ile ölçeğe verilen yanıtlar arasında bir fark bulunmamıştır.
- Ölçeğe verilen yanıtlar ile anne-babanın öğrenim durumu değişkeni arasında bir fark olup olmadığını anlamak için tek yönlü varyans analizi yapılmıştır. Tablo 1 ve 2'de de görüldüğü gibi ölçeği yanıtlayan velinin ve eşinin öğrenim durumları ile ölçeğe verdikleri yanıtlar arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir fark bulunmuştur ($p<.01$). Yapılan LSD test sonuçlarına göre, veli ve eşi ortaokul, lise ve üniversite mezunu olanlar, ilkokul mezunu olanlara göre okul öncesi eğitimin olumlu etkisinin daha fazla

olduğunu düşünmektedirler. Ayrıca üniversite mezunu eşler de lise mezunu eşlerden daha fazla okul öncesi eğitimin olumlu etkisi olduğunu düşünmektedir.

Tablo 1: Ölçeği Yanıtlayan Velilerin Öğrenim Durumu Değişkenine Göre Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Dağılımları

	n	X	ss
İlkokul mezunu	39	45.97436	8.631299
Ortaokul mezunu	48	47.58333	6.090919
Lise mezunu	158	48.53797	6.151626
Üniversite mezunu	92	51.25000	5.373163
Toplam*	337	48.84570	6.475222

Tablo 2: Ölçeği Yanıtlayan Velilerin Öğrenim Durumu Değişkeni İçin Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi

	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p
Gruplar Arası	944.813	3	314.938	7.979	P<.01
Gruplar İçi	13143.163	333	39.469		
Toplam	14087.976	336			

- Ölçeğe verilen yanıtların anne-babanın iş durumuna göre farklılık gösterip göstermediğini anlamak için yapılan tek yönlü varyans analizi sonuçları; iş durumuna göre anlamlı bir fark olduğunu göstermiştir ($p<.01$). Bu farklılığı anlamak için yapılan LSD testi sonucu, çalışan annelerin çalışmayan annelere göre okul öncesi eğitimin daha olumlu etkisi olduğunu düşündüklerini göstermiştir (Bk. Tablo 3 ve 4). Ayrıca çalışan anneler arasında ilgili meslek grubunda (öğretmen, eğitimci, psikolog, çocuk gelişimci, psikiyatr, doktor) yer alan annelerin diğer annelere göre daha fazla okul öncesi eğitimin olumlu etkisi olduğunu düşündükleri görülmüştür. Ancak ölçeği yanıtlayan babaların iş durumu değişkeni için yapılan tek yönlü varyans analizi sonucunda anlamlı bir fark bulunamamıştır.

Tablo 3: Ölçeği Yanıtlayan Velilerin İş Durumu Değişkenine Göre Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Dağılımları

	n	X	ss
Çalışmıyor	160	47.47500	6.563622
Öğretmen / öğrenci / psikolog / çocuk gelişimcisi / psikiyatr / doktor	32	52.28125	5.144583
Diğer	143	49.62238	6.268414
Toplam	335	48.85075	6.477630

* Toplam 337 olan örneklem sayısı, yanıtlanmış sorular değerlendirmeye alındığı için değişmektedir.

Tablo 4: Ölçeği Yanıtlayan Velilerin İş Durumu Değişkeni İçin Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi

	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p
Gruplar Arası	764.560	2	382.280	9.579	P<.01
Gruplar İçi	13249.977	332	39.910		
Toplam	14014.537	334			

- Örneklemin ölçeğe verdiği yanıtlar ile çocuk eğitimi, anne-baba eğitimi gibi konularda bir eğitim/kurs alıp almama durumları arasında, alanların lehine anlamlı bir fark bulunmuştur (t=2.01, p<.05).
- Ölçeğe verilen yanıtlar ile örneklem grubunun çocuklarının daha önce okul öncesi eğitim alma süreleri arasında fark olup olmadığını anlamak için yapılan tek yönlü varyans analizi sonuçları anlamlı bir fark olduğunu göstermiştir (p<.01). Tablo 5 ve 6'da görüldüğü gibi yapılan LSD testi sonuçlarına göre, çocuğu 2 ve daha uzun süredir okul öncesi eğitim kurumuna giden anne-babalar, çocukları anasınıfına yeni başlayan anne-babalara göre okul öncesi eğitim hakkında daha olumlu düşünmektedir.

Tablo 5: Ölçeği Yanıtlayan Velilerin Çocuklarının Okul Öncesi Eğitim Alma Sürelerine Göre Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Dağılımları

	n	X	ss
Yeni başlayan çocuklar	240	48.60417	6.4934446
İki senedir o.ö.eğ. kurumuna giden	49	48.22449	6.076818
İki seneden fazla süredir o.ö.eğ. kurumuna giden	29	52.37931	4.746531
Toplam	318	48.88994	6.373038

Tablo 6: Ölçeği Yanıtlayan Velilerin Çocuklarının Okul Öncesi Eğitim Alma Süreleri İçin Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi

	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p
Gruplar Arası	394.394	2	197.197	4.977	P<.01
Gruplar İçi	12480.754	315	39.621		
Toplam	12875.148	317			

- Anne-babaların okul öncesi eğitime verdikleri önem ile çocuklarına daha önce kimin/nerede baktığı değişkeni arasında fark olup olmadığına tek yönlü varyans analiziyle bakılmış ve .01 düzeyinde anlamlı bir fark bulunmuştur (Bk. Tablo 7-8).

Tablo 7: Çocuğa Okul Öncesi Eğitim Kurumuna Başlamadan Önce Kimin Nerede Baktığına Göre Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Dağılımları

	n	X	ss
Ben (anne) baktım	178	47.94382	6.601420
Evde bakıcı baktı	19	52.73684	4.840134
Evde aile büyüklerinden biri baktı	37	49.13514	5.662558
Kreşe/anaokuluna gitti	24	53.16667	3.886058
Aile büyüklerinden biriyle ben baktım	32	48.31250	5.838899
Bakıcıyla birlikte ben baktım	8	51.37500	5.578978
Diğer	17	46.76471	7.207023
Toplam	315	48.83175	6.374732

Tablo 8: Çocuğun Okul Öncesi Eğitim Kurumuna Başlamadan Önce Kim Tarafından Nerede Bakıldığı Değişkeni İçin Yapılan Tek Yönlü Varyans Aanalizi

	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p
Gruplar Arası	1017.494	6	169.582	4.448	P<.01
Gruplar İçi	11742.589	308	38.125		
Toplam	12760.083	314			

Yapılan LSD test sonuçlarına göre; daha önce çocuğu evde bakıcı tarafından bakılan veya çocuğu kreşe/anaokuluna giden anne-babalar, çocuğuna evde annesi tarafından bakılan anne-babalara göre okul öncesi eğitimin daha olumlu etkisi olduğu görüşündedir. Ayrıca çocuğu daha önce kreşe/anaokuluna giden anne-babalar, çocuğuna evde aile büyüklerinden biriyle annenin baktığı anne-babalardan okul öncesi eğitimin daha çok olumlu etkisi olduğunu düşünmektedir.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu araştırmada, geçerlik ve güvenirlik çalışması yapılan "Okul Öncesi Eğitime Verilen Önem" ölçeğinin okul öncesi eğitim çağında çocuğu olan anne-babaların okul öncesi eğitim kurumuna atfettikleri önemi ve katkıyı geçerli ve güvenilir olarak ölçtüğü görülmüştür. Bu ölçek okul öncesi eğitim çağında çocuğu olan anne-babalara yönelik düzenlenebilecek eğitim programları öncesinde görüş belirlemek üzere de kullanılabilir.

Bu çalışmada, öğrenim durumu yüksek anne-babaların okul öncesi eğitimi daha çok önemsedikleri ve çocuklarının psikososyal gelişim becerilerine olumlu katkısının olduğunu düşündükleri belirlenmiştir. Eğitim ve okul öncesi eğitime verilen önem arasındaki ilişkiyi gösteren ipuçlarından biri de, anne-babanın daha önce konuyla ilgili bir kurs/eğitim alıp, almamasının da okul öncesi eğitimin önemi hakkındaki olumlu görüşleri arttırdığı yönündedir.

Çalışmanın önemli sonuçlarından biri de, okul öncesi eğitim çağındaki çocuklara anasınıfı eğitiminden önce evde bakımın aile büyüklerinden birinin ve/veya aile

büyüklerinden biriyle annenin baktığının (%20.5) belirlenmesidir. Ülkemizdeki aile yapısında aile büyüklerinin önemi okul öncesi eğitim çağında çocuk bakımına katkılarıyla da ortaya çıkmaktadır. Anne ve babalara yönelik yapılan okul öncesi eğitimle ilgili eğitim çalışmalarına bu sonuca bakarak aile büyüklerini de katmanın yollarını aramak gerektiği söylenebilir.

KAYNAKÇA

- Bilir, Ş. (1993). "Okul Öncesi Eğitimin Önemi ve Yarını". Okul Öncesi Eğitimi I. Sempozyumu. Ankara. MEB Okul Öncesi Eğitim Genel Müdürlüğü.
- MEB. (2001). 2002 Yılı Başında Milli Eğitim. İstanbul: Milli Eğitim Basımevi.
- MEB.(2002). Milli Eğitim Bakanlığı Okul Öncesi Eğitim Kurumları Yönetmeliği. İstanbul: Ya-Pa Yayınları.
- Oktay, A.(1999). Yaşamın Sihirli Yılları. İstanbul: Epsilon Yayıncılık.